

ชื่อ : นางปทุมพร วรดิพิงศ์
ชื่อวิทยานิพนธ์ : การพัฒนาหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน
เพื่อความยั่งยืน
สาขาวิชา : วิจัยและพัฒนาหลักสูตร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะ กลีภรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม : รองศาสตราจารย์ ดร.สบสันต์ อุตกฤษฎ์
ดร. ละเอียด ศิลาน้อย
ปีการศึกษา : 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน และ 3) เพื่อประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน

การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและขั้นตอนการประเมินหลักสูตรฝึกอบรม โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน แนวคิดทฤษฎีการจัดทำหลักสูตร ผนวกกับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และการสำรวจความต้องการฝึกอบรมจากชุมชน เพื่อนำมากำหนดหัวข้อของหลักสูตรนำผลการศึกษามากำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และออกแบบหลักสูตรฝึกอบรม 10 บทเรียน หลังจากนั้นนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้ในชุมชนตัวอย่างที่ตำบลศรีประจันต์ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรีจำนวน 21 คน ส่วนขั้นตอนของการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมใช้วิธีการประเมินสภาพแวดล้อมของชุมชน และผลการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนจะต้องให้บุคลากรในชุมชนมีโอกาสได้รับการฝึกอบรม เพื่อสร้างทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน โดยให้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรม

2. หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนที่พัฒนาขึ้นได้นำหัวข้อเรื่องจากผลการศึกษาคือความต้องการของชุมชน ประกอบการศึกษา แนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวจากงานวิจัย ตลอดจนการวิเคราะห์ห้ทฤษฎีต่าง ๆ จนได้โครงร่างหลักสูตรซึ่งประกอบด้วย 1) ความจำเป็นและปัญหา 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และ 3) หน่วยการเรียนรู้จำนวน 10 บทซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว พบว่า โครงร่างหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมในระดับมาก

3. ผลการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า หลังการฝึกอบรมผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และผู้เข้ารับการอบรมมีเจตคติต่อการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนเพื่อความยั่งยืนสูงกว่าก่อนการทดลองใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้เข้าอบรมสามารถทำแบบทดสอบตามวัตถุประสงค์การฝึกอบรมทุกหน่วยคิดเป็นร้อยละ 81.96 การทดสอบประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมด้วยคะแนนจากผลการทำแบบฝึกหัด และแบบทดสอบมีค่าเฉลี่ย 84.38/81.96 การประเมินสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมพบว่า ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.47 หมายถึงมีระดับความคิดเห็นการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 487 หน้า)

คำสำคัญ : การฝึกอบรม, การพัฒนาหลักสูตร, ชุมชน, การจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Name : Mrs. Pathumporn Voratitipong
Thesis Title : The Development of Curriculum on Sustainable Tourism
Management for the Community
Major Field : Research and Curriculum Development
King Mongkut's University of Technology North Bangkok
Thesis Advisors : Associate Professor Dr. Chana Kasipar
Co-Advisors : Associate Professor Dr. Sobsan Utakrit
Dr. La-iard Silanoi
Academic Year : 2009

Abstract

The objectives of this study divided into three parts: 1) Investigating the standard requirements for developing the curriculum of the community based tourism. 2) Developing the curriculum of community based tourism. 3) Evaluating an efficient curriculum of the community based tourism.

This study conducted in the form of research and development, divided in two steps. 1) Developing and evaluating the training course: studying a basic information of the community based tourism management, community participation, curriculum theory, an exclusive interview from professionals, and the survey, in order to construct the course objectives and outline ten chapters of training curriculum. After that, implementing the training curriculum with 21 participants from Ban Lang Talad Community, Sriprachan District, Supanburi Province. 2) Evaluating a training curriculum: evaluate a social environment and analyse learning results, in order to find out curriculum efficiency.

Results of the study classified into three parts;

1. The sustainable community based tourism management succeeded by continually coaching and developing the residents' knowledge and skills on the management of sustainable community based tourism. In addition, give them the opportunities to participate in some activities such as choosing the learning issue.

2. A new edition of the sustainable community based tourism curriculum consists of three factors which are 1) Need and Problem, 2) Course objective, 3) Ten chapters of training curriculum, which verified by professionals, this curriculum is proper for doing a research.

3. The results of an evaluation on curriculum efficiency found that, after the experiment the trainees had enriched their knowledge and increased their understanding about community based tourism management at a significant level, which is 0.01. As well as, the participants had increased positive attitude after the experiment at 0.01. In addition, the trainees were able to pass the course objectives with a percentage 81.96. Besides, the results of the curriculum efficiently in term of pre- and post experiment are 84.38 and 81.96 respectively. Furthermore, the people in the community agreed that the provision of the training course was beneficial to their community in form of civil environment, social and economic aspects at a level of $(\bar{X}) = 4.47$ which is a highly satisfactory.

(Total 487 pages)

Keywords : training , Curriculum Development, The community, Sustainable Tourism Management for the Community

---

Advisor